

Sygn. akt II CNP 38/14

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 11 lutego 2015r.

skargi L. D.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku zaocznego

Sądu Okręgowego w P. z dnia 15 marca 2012r., wydanego w sprawie z powództwa

Spółdzielni Mieszkaniowej w R.

przeciwko L. D.

o zapłatę,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Wyrokiem zaocznym z dnia 15 marca 2012 r. Sąd Okręgowy w P. zasądził od pozwanego L. D. na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej w R. kwotę 256.220 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 7 kwietnia 2011 r. tytułem odszkodowania, o którym orzekł na podstawie art. 58 ustawy z dnia 16 września 1982 r.- prawo spółdzielcze.

Wyrok został zakwestionowany przez pozwanego w całości skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kwestionowany wyrok jest orzeczeniem wydanym przez sąd pierwszej instancji. Art. 424¹ § 2 k.p.c. dopuszcza wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu pierwszej instancji „w wyjątkowych wypadkach“, to jest wówczas, gdy strona nie skorzystała z przysługując jej środków prawnych, a ponadto niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela. Z tego uregulowania płynie zatem wniosek, że warunkiem kontroli legalności orzeczenia jest w tym wypadku nie tylko kwalifikowane naruszenie przez kwestionowane skargą orzeczenie prawa w postaci podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, ale też nieskorzystanie przez stronę z przysługujących jej środków prawnych. Przyczyny nieskorzystania przez stronę z przysługujących jej środków prawnych muszą być jednak wyjątkowe, a więc chodzi o sytuacje, w których strona z przyczyn niezawinionych i usprawiedliwionych jej zaniechanie nie mogła z tych środków skorzystać (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 stycznia 2008 r. V CNP 187/07 OSNC-ZD 2008/4/107, z dnia 14 grudnia 2012 r. V CNP 20/12 i z dnia 20 sierpnia 2013 r. IV CNP 17/13, niepubl.). Stan zawinionej niemożności skorzystania przez stronę z właściwego środka zaskarżenia nie jest wypadkiem wyjątkowym w rozumieniu powołanego przepisu, a taka sytuacja miała miejsce w badanej sprawie. W sprawie tej Sąd oddalił wniosek pozwanego o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od wyroku

zaocznego wobec niestwierdzenia, iżby uchybienie terminowi nastąpiło bez jego winy. Jak ustalił bowiem Sąd, pozwany mimo faktycznego niezamieszkiwania pod adresem wskazanym w pozwie sam, albo przez zamieszkującą w tym lokalu córkę, miał możliwość odbierania kierowanej do niego na ten adres korespondencji; w konsekwencji, Sąd odrzucił sprzeciw od wyroku zaocznego jako spóźniony. Jeżeli więc strona miała obiektywną możliwość zaskarżenia wyroku zaocznego i z możliwości tej nie skorzystała z przyczyn leżących po jej stronie, skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem jest niedopuszczalna (art. 424⁸ § 2 k.p.c.).

Nie można też pominąć, że art. 424⁵ § 1 k.p.c., wśród wymogów konstrukcyjnych skargi w pkt 4 zawiera wymóg uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy. Uwzględnienie skargi przez stwierdzenie, że prawomocny wyrok jest niezgodny z prawem, ma charakter prejudykatu, stwarza bowiem możliwość dochodzenia od państwa, na podstawie art. 417¹ § 2 k.c., odszkodowania za szkodę wyrządzoną przez wydanie tego wyroku. Art. 417¹ k.c., jako materialno-prawna podstawa późniejszego powództwa o odszkodowanie, wymaga od powoda wykazania wszystkich przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, z których istnienie szkody i związku przyczynowego pomiędzy tą szkodą a zdarzeniem sprawczym jakim jest wydanie wyroku, powinno być wykazane już na etapie uzyskiwania prejudykatu. Tak więc w niniejszym postępowaniu uprawdopodobnienie wystąpienia szkody powinno dotyczyć szkody, która już istnieje, a nie szkody, która może dopiero powstać na skutek ewentualnego wykonania zobowiązania, w tym w wyniku przymusowego zaspokojenia w drodze egzekucji. Wyrok zasądzający od skarżącego oznaczoną kwotę stanowi o istnieniu długu, pasywa jednak stanowią szkodę tylko wówczas, gdy doszło do ich umorzenia w drodze wykonania zobowiązania. Jeżeli zaś pasywa, choćby wymagalne, nie zostały jeszcze zrealizowane, nie ma wystarczających podstaw do twierdzenia, że mamy do czynienia ze szkodą wymagającą naprawienia (art. 361 § 2 k.c.); dług, który nie zostanie zaspokojony, trudno uznać za szkodę podlegającą naprawieniu (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2007 r. I CSK 86/07, niepubl. oraz m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2014 r. II CNP 18/14, niepubl.; z dnia 31 stycznia

2006 r. IV CNP 38/05, OSNC z 2006 r., nr 7-8, poz.14; z dnia 18 listopada 2014 r., IV CNP 32/14, niepubl.).

Z przedstawionych przyczyn skarga podlegała odrzuceniu na podstawie art. 424⁸ § 1 i 2 k.p.c.